

A new magazine to note

The Department of Music Education and Culture of the Faculty of Education of the University of West Bohemia is entering the international field of professional music pedagogy with its new journal *Musica Paedagogia Pilsnensis*. This periodical, published in English and German, possibly also in other languages, will appear annually or twice a year in print and online. It represents an ambitious project in which the editors wish to provide a wide range of contemporary music pedagogical topics and simultaneously demonstrate that Czech music education and pedagogy also has something to offer the international community. Such editorial courage is supported by the great tradition of Czech music and the strength of Czech musicianship. Let us remind readers from abroad of at least a few examples.

Composers' work represented, for instance, by the phenomenon of the music school associated with the small town of Citoliby in the latter half of the 18th century. The "miracle of Czech music" – a plethora of composers all born within the span of a mere seventy years (1824–1894), such as Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich, Leoš Janáček, (Gustav Mahler), Vítězslav Novák, Josef Suk, Bohuslav Martinů, Alois Hába, (Erwin Schulhoff), Pavel Bořkovec. These names were followed by Jaroslav Ježek, Miloslav Kabeláč, Jan Novák, Karel Husa, Petr Eben and hundreds of other composers – including those of the modern era, such as Marek Kopelent, Ivana Loudová, Ladislav Kubík, Ivan Kurz, Jiří Gemrot or Juraj Filas.

Interpretive mastery recorded by such distinguished performers as violinists Josef Slavík, Jan Kubelík, Váňa Příhoda, pianists Rudolf Firkušný and Ivan Moravec, cellist Miloš Sádlo, the Czech Philharmonic, the Czech Quartet and dozens of other internationally renowned string quartets; singers Ema Destinová, Karel Burian, Eva Urbanová, Karel Gott; conductors Václav Talich and, Karel Ančerl; choirmaster Jan Kühn, and other personalities such as František Lýsek, Bohumil Kulínský, Milan Uherek, Jiří Skopal and Eva Šeinerová, who shaped the unique field of Czech children's choral singing.

Would Czech music have achieved this "worldliness" without a background of appropriate music education, effective teaching methods, as well as quality theory and practice of music pedagogy?

Music "knows no borders", but the proverbial "Bohemica non leguntur" can, alas, be applied to Czech **music theory and aesthetics**. Pioneering concepts of the day by such scholars as Vladimír Helfert (*Fundamentals of Music Education in Non-Musical Schools*), Karel Janeček (*Fundamentals of Modern Harmony, Tectonics*), Jaroslav Zich (*Theory of Music Performance*), Jaroslav Volek and the Prague Team for Music Semiotics (Jaroslav Jiránek, Jiří Fukač, Ivan Poledňák, etc.) have remained untranslated and therefore unknown in world languages. This was a pity for both sides of a world divided by the Iron Curtain, where research on the same subject was often conducted in parallel with no beneficial exchange of ideas.

The same applies to Czech **music pedagogy**. Although it is based on the ideas of famous scholars Jan Blahoslav and Jan Ámos Comenius, it seems in the recent past to have disappeared from the general consciousness. Thus, while the Western music pedagogical public applied Kodály's intonation method or admired Bernstein's popularising concerts for young people, people had no opportunity to become acquainted with the noteworthy achievements of Eben's and Hurník's "musicalisation" of the Orff Schulwerk, Hurník's *The Art*

of *Listening to Music*, Ladislav Daniel's Olomouc experiment with extended music education, František Lýsek's intonation method, Ivan Poledňák's enrichment of the music education curriculum with jazz and popular music themes, František Sedlák's music pedagogical and psychological publications, Jaroslav Herden's methods of active listening to music, the Nitra conferences on music education, etc. The Western world did not become more familiar with the teaching methods the violin pedagogues Otakar Ševčík, Jan Hřimalý and Josef Karbulka, nor did it embrace the suggestions of others, such as piano pedagogue Vilém Kurz, later clarinetist Milan Kostohryz, violist and chamber player Milan Škampa, accordionist Milan Bláha, currently pianist Ivan Klánský, etc.

But, more generally, what is known abroad about the reasons for and the method of using classical music and Czech folk songs of instrumental type as a starting point for Czech music education and singing, about the richness of František Sušil's collection *Moravian Folk Song*, about the introduction of popular songs into textbooks and music education curricula, or inter-subject relations, the relationship between vocal (song) and instrumental music, absolute and programmatic, artistic and popular, domestic, European, jazz, ethnic? Or listening activities? What is the performance and social impact of specialised music education spread over the territory of a state with a population of ten million, which currently has a unique system of primary art schools, a network of conservatories (Prague, Brno, Ostrava, Pardubice, Pilsen, Teplice, Olomouc, Opava, Kroměříž), university departments of music education (Prague, Brno, Pilsen, Ústí nad Labem, Liberec, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Olomouc), three art music colleges (Prague, Brno, Ostrava) and three musicology departments (Prague, Brno, Olomouc)? And what is the situation regarding music education in "fraternal" Slovakia, regrettably separated from the Czech Republic since 1993? At all the afore-mentioned institutions thousands of students purposefully apply themselves to music education under the guidance of hundreds of teachers. Together all of them cultivate music pedagogy, didactics, methodology. Of what kind? They both complement and compete with the "functional" music education practised in public music life by Czech opera houses, symphony orchestras, music festivals, circles of friends of music, choir schools, and amateur ensembles. With what real impact? New media and the Internet have also penetrated our cultural and geographical circle and our thinking in a revolutionary way.

All of this, in addition to basic research in the "musical laboratory of the Czech basin", could be of selective and topical interest to the outside world. This is also because we have jointly entered a period of questioning the social significance of art music of the European type, a period in which it is necessary to defend its existence and support its further natural development. "Unknown Czech Music Pedagogy of the 20th and 21st Centuries" is therefore a desirable thematic area, to which the editors intend to devote considerable space.

The *Musica Paedagogia Pilsnensis* project stems from the University of Pilsen, influenced by the city being an important regional music centre where many outstanding personalities in the field of music were either born or worked. Another factor is the large and accumulated teaching experience of the Department of Music Education and Culture of the Faculty of Education, which since its foundation in 1948 has overseen the graduation of more than 1,000 primary and secondary school music teachers, opera, concert, choir singers, choirmasters, accordion players, etc. Another important impetus for initiating the publication was linked to obtaining accreditation for the PhD programme in Music Theory and Pedagogy in 2019. As one enrichment of this PhD programme, the University of Pilsen

has founded an Erasmus partnership with the University of Koblenz-Landau in 2020, setting our doctoral students in international exchange.

Under the Latin title *Doctorandi musicae ex Pilsna et Confluentibus*, the first volume of the periodical brings together research papers from the online conference Pilsen-Koblenz held on 5 March 2021, organised and chaired by Romana Feiferlíková, Lina Oravec and Jan Vičar. It documents a tripple commencement: The newly founded PhD programme Music theory and pedagogy in Pilsen (2019), the young international Erasmus partnership between two music pedagogical a musicological institutions (2020) and the foundation of an international peer-reviewed journal (2021).

Jan Vičar, 5 November 2021

Na okraj nového časopisu

Katedra hudební výchovy a kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni vstupuje novým časopisem *Musica Paedagogia Pilsnensis* na mezinárodní půdu odborné hudební pedagogiky. Periodikum v angličtině nebo němčině, případně i v jiných jazycích, a vydávané jednou nebo dvakrát ročně tiskem a zároveň online, je projektem ambiciózním. Editoři chtějí poskytnout široký prostor aktuálním hudebně pedagogickým tématům a zároveň ukázat, že i česká hudební výchova a pedagogika má co sdělit mezinárodní komunitě. Jejich vydavatelská odvaha je zaštitěna velkou tradicí české hudby i silou české hudebnosti. Připomeňme ji zahraničnímu čtenáři alespoň několika příklady:

Skladatelská tvorba reprezentovaná například fenoménem hudebních Citolib v 2. polovině 18. století, „zázrakem české hudby“ – plejádou skladatelů narozených v rozmezí pouhých sedmdesáti let (1824–1894) jako Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich, Leoš Janáček, (Gustav Mahler), Vítězslav Novák, Josef Suk, Bohuslav Martinů, Alois Hába, (Erwin Schulhoff), Pavel Bořkovec, ale i pozdějšími tvůrci jako Jaroslav Ježek, Miloslav Kabeláč, Jan Novák, Karel Husa, Petr Eben a stovkami dalších komponistů – až po Marka Kopelenta, Ivanu Loudovou, Ladislava Kubíka, Ivana Kurze, Jiřího Gemrota a Juraje Filase.

Interpretační mistrovství dokumentované významnými umělci, jako byli houslisté Josef Slavík, Jan Kubelík, Váša Příhoda, klavíristé Rudolf Firkušný a Ivan Moravec, violoncellista Miloš Sádlo, Česká filharmonie, České kvarteto a desítky dalších mezinárodně proslulých smyčcových kvartet, pěvci Ema Destinová, Karel Burian, Eva Urbanová, Karel Gott, dirigenti Václav Talich, Karel Ančerl, sbormistr Jan Kühn a další osobnosti jako František Lýsek, Bohumil Kulínský, Milan Uherek, Jiří Skopal a Eva Šeinerová, kteří formovali jedinečnou oblast českého dětského sborového zpěvu.

Dosáhlo by české hudební umění této „světovosti“ bez zázemí příslušného hudebního školství, účinných vyučovacích metod, kvalitní teorie a praxe hudební pedagogiky?

Hudba „nezná hranic“, ale na česky psanou **hudební teorii a estetiku** již bohužel lze vztáhnout ono příslovečné: „Bohemia non leguntur“. Dobově průkopnické koncepce vědců, jako byli Vladimír Helfert (*Základy hudební výchovy na nehudebních školách*), Karel Janeček (*Základy moderní harmonie, Tektonika*), Jaroslav Zich (teorie hudební interpretace), Jaroslav Volek a Pražský tým pro hudební sémiotiku (Jaroslav Jiránek, Jiří Fukač, Ivan Poledňák ad.), zůstaly do světových jazyků nepeloženy, a proto neznámé. Byla to škoda pro obě strany železnou oponou rozděleného světa, kde se tak bávalo mnohdy paralelně o témže, aniž docházelo ke blahodárné směně myšlenek.

Obdobné platí i pro českou **hudební pedagogiku**. Ta sice navazuje na proslulé učence Jana Blahoslava nebo Jana Ámose Komenského, avšak v nedávné minulosti jako by se z všeobecného povědomí vytratila. A tak zatímco západní hudebně pedagogická veřejnost aplikovala Kodályovu intonační metodu či obdivovala Bernsteinovy popularizační koncerty pro mládež, neměla příležitost se seznámit s cennými počiny, jaké představovaly Ebenova a Hurníkova „muzikalizace“ Orffovy školy, Hurníkovo *Umění poslouchat hudbu*, olomoucký experiment s rozšířenou hudební výchovou Ladislava Daniela, intonační metoda Františka Lyska, obohacení osnov hudební výchovy o tematiku jazzu a populární hudby Ivanem Poledňákem, hudebně pedagogické a psychologické publikace Františka Sedláka, metody aktivního poslechu hudby Jaroslava Herdena, nitranské konference o hudební výchově atd. Blíže se neseznámila ani s vyučovacími metodami houslových pedagogů, jako byli Otakar Ševčík, Jan Hřímaly a Josef Karbulka, nevyužila podněty dalších, jako byli klavírní pedagog Vilém Kurz, později klarinetista Milan Kostohryz, violista a komorní hráč Milan Škampa, akordeonista Milan Bláha, v současnosti klavírista Ivan Klánský aj.

Ale i obecněji: Co se ví v zahraničí o důvodech a způsobu využití hudby klasicismu a české lidové písně instrumentálního typu jako východiska české hudební výchovy a zpěvu, o bohatství sbírky František Sušila *Moravská lidová píseň*, o pronikání populárních písní do učebnic a osnov hudební výchovy, o mezipředmětových vztazích? O poměru hudby vokální (píseň) a instrumentální, absolutní a programní, umělecké a populární, domácí, evropské, jazzové, etnické? Poslechových aktivitách? Jaká je výkonnost a společenský dopad specializovaného hudebního školství rozprostřeného na území desetimilionového státu, jenž v současnosti disponuje jedinečným systémem základních uměleckých škol, sítí konzervatoří (Praha, Brno, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Teplice, Olomouc, Opava, Kroměříž), vysokoškolských kateder hudební výchovy (Praha, Brno, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Olomouc), třemi vysokými uměleckými hudebními školami (Praha, Brno, Ostrava) a třemi muzikologickými pracovišti (Praha, Brno, Olomouc)? A jak je to s hudební výchovou na „bratrském“, bohužel již tři desetiletí od Česka odděleném Slovensku? Na všech těchto institucích jsou „intencionálně“ podrobováni hudební výchově tisíce studentů pod vedením stovek pedagogů. Ti všichni společně pěstují hudební pedagogiku, didaktiku, metodu. Jakou? To doplňuje a tomu i konkuruje „funkcionální“ hudební výchova, kterou v rámci veřejného hudebního života uplatňují české operní scény, symfonické orchestry, hudební festivaly, kruhy přátel hudby, sborové školy, amatérské soubory. S jakým reálným dopadem? A také do našeho kulturně-geografického okruhu a myšlení pronikla převratným způsobem nová média a internet.

To všechno by mohlo, vedle základního výzkumu v „hudební laboratoři české kotliny“, výběrově a modelově okolní svět zajímat. I proto, že jsme společně vstoupili do období zpochybňování společenského významu umělecké hudby evropského typu, kdy je nezbytná obrana její existence a podpora jejího dalšího přirozeného rozvoje. „Neznámá česká hudební pedagogika 20. a 21. století“ je proto žádoucí tematickou oblastí, které hodlají editoři poskytnout velký prostor.

S publikační iniciativou v podobě projektu *Musica Paedagogia Pilsnensis* přichází plzeňská univerzitní instituce. Je to podmíněno skutečností, že Plzeň je významným regionálním hudebním centrem a rodištěm či působištěm mnoha pozoruhodných hudebních osobností. Projevuje se také to, že Katedra hudební výchovy a kultury Fakulty pedagogické, kterou od jejího založení v roce 1948 absolvovalo více než 1000 učitelů hudební výchovy na základních a středních školách, operních, koncertních, sborových pěvců, sbormistrů, hráčů na akordeon

aj., disponuje velkou a kumulovanou pedagogickou zkušeností. Důležitým impulsem bylo rovněž získání akreditace pro doktorské studium Hudební teorie a pedagogika v roce 2019. A cenným obohacením tohoto studia bylo v roce 2020 zahájení spolupráce s Universitát Koblenz-Landau v rámci programu Erasmus.

První svazek periodika přináší pod latinským názvem *Doctorandi musicae ex Pilsna et Confluentibus* výběr studií a doktorandských projektů přednesených 5. března 2021 na online konferenci Plzeň-Koblenec, kterou připravili a řídili Romana Feiferlíková, Lina Oravec a Jan Vičar. Zároveň dokumentuje trojí počátek: nově založeného doktorského studia Hudební teorie a pedagogika v Plzni (2019), počínající partnerství mezi dvěma institucemi v oblasti hudební pedagogiky a muzikologie (2020) a založení mezinárodního recenzovaného časopisu (2021).

Jan Vičar, 5. listopadu 2021